

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/56/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117222708
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1117222708.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačíkovej a členiek senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a Mgr. Patrície Železníkovej, v právnej veci maloletých detí: R. K. Y., X.. XX.XX.XXXX, C. H. J. Y., X.. XX.XX.XXXX, bytom toho času u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matky - R. Y., X.. XX.XX.XXXX, bytom K. XX/X/X, XXXX L. G.-C., K., štátna občianka R. K. X., právne zastúpená JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., advokátkou, so sídlom Javorinská 13, 811 03 Bratislava, IČO: 42 129 532, a otca - H.. C. Y., X.. XX.XX.XXXX, bytom G.. Y. D. XX, XXXX L. G.-C., K., toho času bytom V. XXX/XX, XXX XX L., štátny občan Slovenskej republiky, právne zastúpený Marko & Overton-Fox, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Karpatská 18, 811 05 Bratislava, IČO: 47 246 936, za účasti Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, 811 07 Bratislava, IČO: 50 159 399, v konaní o návrhu navrhovateľky, matky maloletých detí, na nariadenie návratu maloletých detí do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 08.11.2017, č.k. 3P/143/2017-463, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 08.11.2017, č.k. 3P/143/2017-463 nariadil vo výroku I návrat maloletých detí R. K. Y., X.. XX.XX.XXXX C. H. J. Y., X.. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloleté deti“) do krajiny ich obvyklého pobytu do K. republiky. Vo výroku II. nariadil otcovi maloletých detí C. Y., X.. XX.XX.XXXX, aby maloleté deti navrátil na územie K. republiky do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. Vo výroku III. vyslovil, že v prípade, ak otec maloleté deti v súlade s výrokom II. tohto uznesenia na územie K. republiky nenavrátí, je matka maloletých detí R. Y., X.. XX.XX.XXXX, oprávnená po uplynutí stanovenej lehoty, maloleté deti prevziať za účelom ich navrátenia do krajiny obvyklého pobytu maloletých detí, t.j. na územie K. republiky. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo (správne nárok) na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1, 3, 12, 13, 14, 19 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25.10.1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 119/2001 Z.z. (ďalej len „Haagsky dohovor“), čl. 2 bod 11, čl. 11 bod 4 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie Brusel IIa“), § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov, § 52, § 123 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), čl. 7, čl. 16, čl. 18, čl. 20 Dohovor o právach dieťaťa zo dňa 20.11.1989, publikovaného ako oznámenie č. 104/1991 Zb., (ďalej len „Dohovor o právach dieťaťa“), v zmysle ktorých na základe vykonaného dokazovania

ustálil, že maloleté G. R. K. C. H. J. mali bezprostredne pred ich premiestnením otcom na územie Slovenskej republiky obvyklý pobyt na území K.R. republiky. Dospel k záveru, že z listinných dôkazov predložených matkou, z uznesení vydaných Okresným súdom L. C. G. Z. sp.zn. 3PS 274/15t, v K.j republike, z potvrdenia tamojšieho školského zariadenia a z výpovedí oboch rodičov vyplynulo, že maloleté deti sa na území K. republiky zdržiavali nepretržite od svojho narodenia a v mieste ich bydliska v obci L. G.-C. navštevovali základnú školu. Maloleté deti, ako potvrdili obaja rodičia, aj keď s odlišným odôvodnením, keď otec tvrdil, že rakúskeho lekára navštevovali deti len v prípade akútnej potreby, mali v K. zabezpečenú zdravotnú starostlivosť u miestnej pediatričky. Rodičia maloletých detí sú manželia, od apríla 2016 nežijú v spoločnej domácnosti. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že jurisdikciu nad maloletými deťmi vykonáva K. súd, ako súd krajiny obvyklého pobytu maloletých detí, pričom otec v konaní pred rakúskym súdom právomoc rakúskeho súdu nenamietal, čo svedčí o účelovosti námietky krajiny obvyklého pobytu, ktorú vzniesol v tomto návratovom konaní. Súd prvej inštancie s poukazom na čl. 14 Haagskeho dohovoru prihliadal na to, že Okresný súd L. C. G. Z., v K. republike už po dobu vyše 1,5 roka vedie vo vzťahu k maloletým deťom opatrovnícke konanie pod sp.zn. 3PS 274/15t, v ktorom okrem iného vydal po premiestnení maloletých detí na územie Slovenskej republiky dňa 20.06.2017 uznesenie (č.l. 52 až 55 spisu), ktorým otcovi maloletých detí predbežne odňal starostlivosť v oblasti voľby školy vo vzťahu k obom maloletým deťom a zveril ju príslušnému K. orgánu pomoci deťom a mladistvým, uložil mu povinnosť návratu maloletých detí do K. republiky s tým, že následne sa smie bydlisko oboch maloletých detí preložiť len so súhlasom Okresného súdu L. C. G. Z. ako opatrovníckeho súdu maloletých detí, vykonávanie starostlivosti matky a otca obmedzil tak, že im uložil povinnosť opätovného zapojenia vhodnej terapie pre maloletú R., zvyšok návrhu matky na odňatie zo starostlivosti zamietol. Súd prvej inštancie mal taktiež za to, že otec maloleté deti premiestnil na územie Slovenskej republiky s cieľom získania tzv. forum shopping, t.j. s cieľom dosiahnuť zmenu právomoci, resp. vybrať si podľa neho priaznivejšiu jurisdikciu vo veci rozhodovania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom do rozvodu manželstva, prípadne po rozvode manželstva, v prospech súdu v Slovenskej republike. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že matka nadobudla opatrovnícke právo zo zákona, opatrovnícke právo riadne vykonávala, a teda otec bez súhlasu matky nemohol rozhodnúť o mieste pobytu maloletých detí. Pri posúdení otázky, či premiestnenie maloletých detí bolo neoprávnené, súd prvej inštancie mal na základe výsledkov vykonaného dokazovania za preukázané, že v danom prípade otec premiestnil maloleté deti na územie Slovenskej republiky v marci 2017, potom ako od 01.03.2017 prenajal byt na V. N. Y. L. (vyplýva priamo z vyjadrenia otca k návrhu) a maloleté deti podľa jeho tvrdení začali navštevovať v Bratislave Súkromnú základnú školu H.. Predbežnú zmluvu o štúdiu uzavrel otec so školou dňa 12.04.2017 a dňa 07.04.2017 prihlásil otec obe maloleté deti na trvalý pobyt na adrese V. XX, L., čo v konaní sporné nebolo. Matka s vystaňovaním maloletých detí na Slovensko súhlas otcovi neudelila a otec nemal na vystaňovanie maloletých detí ani súhlas súdu. Dňa 20.06.2017 bola K. súdom otcovi uznesením uložená povinnosť návratu do K. republiky. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že od marca 2017 trvá protiprávny stav neoprávneného premiestnenia maloletých detí otcom na územie Slovenskej republiky, teda mimo územia krajiny ich obvyklého pobytu. Konštatoval, že tieto skutočnosti otec dôkazmi spôsobilými preukázať súhlas matky s premiestnením maloletých detí na územie Slovenskej republiky nespochybnil. Rovnako súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec v konaní existenciu vážneho nebezpečenstva, že návrat by maloleté deti vystavil fyzickej alebo duševnej ujme, alebo ich inak priviedol do neznesiteľnej situácie (článok 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru), nepreukázal. Výnimky v zmysle čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru treba vykladať reštriktívne (už len z toho dôvodu, že vo svojej podstate idú proti hlavným cieľom Haagskeho dohovoru). Na závery znalca a závery ostatných otcom predložených znaleckých posudkov, neprihliadal z dôvodu, že boli vypracované bez účasti matky, bez poskytnutia anamnézy zo strany matky, bez skúmania interakcie matky s maloletými deťmi, čím postrádali objektivitu odborného skúmania a boli vypracované len na základe údajov odobratých od otca maloletých detí. Konštatoval, že v danom prípade už samotné prebiehajúce opatrovnícke konanie pred Okresným súdom L. C. G. Z. v K. republike, dáva objektívne dostatočnú istotu, že práva a oprávnené záujmy maloletých detí budú po ich návrate do K. republiky, ako členského štátu Európskej Únie, chránené na požadovanej úrovni. Súd prvej inštancie na podporu správnosti svojho rozhodnutia poukázal na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí týkajúcom sa návratovej veci (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 176/2015 zo dňa 27.04.2015) poukázal na to, že z rodičovstva vyplývajú nielen práva, ale aj povinnosti. Rodič, ktorý neoprávnené premiestni dieťa z miesta jeho obvyklého pobytu, zasiahne nielen do práv druhého rodiča (najmä jeho práva na starostlivosť o dieťa a jeho výchovu), ale aj do práv samotného dieťaťa, najmä práva byť vychovávané obidvomi rodičmi (čl. 7 a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa, publikovaného oznámením č. 104/1991 Zb., ďalej len „Dohovor

o právach dieťaťa“), práva na nezasahovanie do života v rozpore s právom (čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa), práva na to, aby nebolo nezákonne premiestnené z miesta obvyklého pobytu (čl. 11 Dohovoru o právach dieťaťa) a práva nebyť zbavené svojho rodinného prostredia (čl. 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Súd prvej inštancie upustil od vykonania dokazovania výsluchom PhDr. O. Y., výsluchom triednej učiteľky a štatutárneho zástupcu Súkromnej základnej školy H., považujúc ich za nadbytočné, vzhľadom na zistený skutočný stav a charakter konania. S prihliadnutím na uvedené, návrh matky vyhodnotil za dôvodný a v súlade s čl. 12 Haagskeho dohovoru. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote cestou zvoleného právneho zástupcu podal odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne navrhol uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a zamietnuť návrh matky na návrat maloletých detí do cudziny. Súdu prvej inštancie vytkol, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p.), že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.), že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ C.s.p.), že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) a nesprávne, neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 C.m.p.). Namietal, nesprávnu aplikáciu predpisov a nezohľadnenie obsahu ďalších medzinárodných zmlúv, ktoré sa vzťahujú na predmetnú vec, a to najmä Dohovor o právach dieťaťa a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Mal za to, že nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemohlo dôjsť k správne a úplnému zisteniu skutočného stavu veci. Napadnuté rozhodnutie považoval za nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a arbitrárne. Vyslovil názor, že maloleté deti mali a majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, k ich neoprávnenému premiestneniu nedošlo. Poukázal na to, že matka maloletých detí od opustenia spoločnej domácnosti na jar 2016, deti sporadicky navštevovala a navštevuje aj po tom, ako začali bývať v Bratislave. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil a posúdil riziko odlúčenia maloletých detí od neho a ich vystavenie ťažkej traume, ktorá by im bola spôsobená následným pobytom v K. republike a v starostlivosti matky. Mal za to, že práva detí boli ignorované. Namietal, že súd prvej inštancie neprihliadol na štyri znalecké posudky popisujúce toto riziko, ani na najaktuálnejší posudok vypracovaný PhDr. Y., s obsahom ktorých sa nevyssporiadal v rámci hodnotenia dôkazov. Taktiež namietal, že súd prvej inštancie si bez výsluchu znalca, sám utvoril názor na odborné otázky, ktoré mohol posúdiť iba znalec (psychologickú ujmu maloletých detí po premiestnení, stupeň ich rozumovej a vôľovej vyspelosti, ako aj schopnosti vysloviť samostatne svoj názor bez ovplyvnenia). Nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nekonal v záujme maloletých detí, neumožnil dôslednú ochranu ich práv, úlohu kolízneho opatrovníka postavil do formálnej roviny, nezisťoval a nezistil jeho názor na nariadenie návratu. Rozhodnutie vo veci bez vyjadrenia kolízneho opatrovníka, považoval za predčasné. Namietal porušenie práva maloletých detí na spravodlivé konanie z dôvodu pochybenia súdu tým, že dôkazy predložené dodatočne matkou, zaslal kolíznemu opatrovníkovi po rozhodnutí vo veci. Mal za to, že o otázke ustálenia miesta obvyklého pobytu maloletých detí sa napadnuté uznesenie v jeho odôvodnení venuje len povrchno, bez uvedenia toho, aké kritériá pre ustálenie obvyklého pobytu použil. Rozhodnutie považoval za nesprávne, nesprekúmateľné a svojvoľné z dôvodu, že nie je z neho zrejmé či je dostatočné ako kritérium hodnotenia obvyklého pobytu maloletých detí len vlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti rodičov v K. republike, v ktorej maloleté deti bývali, ich spoločenské zázemie v Bratislave, vrátane pravidelného pobytu u prarodičov a známych v Bratislave, návšteva školy v K. republike a prebiehajúce súdne konanie o rozvod manželstva rodičov na Okresnom súde L. C. G. Z. v K. republike. V tomto smere poukázal na právny záver vyslovený v uznesení Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/128/2013 zo dňa 30.04.2013. Podľa názoru otca, obvyklý pobyt maloletých detí v Slovenskej republike je treba odvodzovať od ich centra sociálneho a kultúrneho života, ktoré bolo vždy na území Slovenskej republiky, kde maloleté deti spolu s rodičmi vo väčšej miere zdieľali slovenské spoločenské prostredie, kultúru, tradície, zvyky, morálku, aj reálny výkon práce otca a matky bol na území Slovenskej republiky. Maloleté deti mali dlhodobú - od narodenia podstatnú väzbu so Slovenskou republikou, ktorá bola a je pri plnení ich záujmov oveľa intenzívnejšia ako väzba s K. republikou. Zdôraznil, že s územím K. republiky ich okrem bývania a školy nespájalo nič iné. Poukázal na dôvod, pre ktorý rodina

bývala v rodinnom dome v K. republike vzdialenom od Bratislavy 18 km. Tvrdil, že po odpozorovaní a rešpektovaní vôle maloletých detí opustiť natrvalo K. republiku a po dôkladnom posúdení celej situácie ohľadom ich najlepšieho blaha sa rozhodol dňa 01.03.2017 prenajať byt na Slovensku, na V. N. Y. L., kde býva doteraz spolu s deťmi, ktoré dňa 07.04.2017 na tejto adrese prihlásil na trvalý pobyt. Dal do pozornosti, že maloleté deti boli od narodenia v pravidelnom kontakte s jeho rodičmi a rodinou žijúcou v Bratislave, kde často prespávali. S rodinou z matkinej strany žijúcou v Nemecku nemali vytvorený vzťah. Poukázal na to, že maloleté deti mali svojho pediatra a rozhodujúcu zdravotnú starostlivosť zabezpečenú od narodenia v Bratislave, od roku 2013 navštevovali niekoľkokrát týždenne tenisový krúžok a jazdenie na koni v Bratislave, od začiatku roku 2015 vykonávali svoje voľnočasové záujmy (napr. korčuľovanie, bicyklovanie, vychádzky do prírody, návštevy kostolov) len v Bratislave a jej okolí na Slovensku, od marca 2017 navštevujú Súkromnú základnú školu H., so sídlom v Bratislave a z K. republiky sú definitívne odsťahované, žijú a chcú zostať už len v Slovenskej republike. Poukázal na čestné prehlásenia MUDr. J., pediatričky; MUDr. E., gynekológa a pôrodného chirurga; E. J., H. F., H. F., G. F., F. L., trénerov detí; D. A., P. F., A. F., H. H., K. H., G. H., C. L., L. L., H. H., U. H., K. C., U. C., E. K., X. G., rodinných priateľov a známych, E. Y. a C. Y., starých rodičov zo strany otca, X. Y., strýka maloletých detí, L.N. G., tety maloletých detí; A. G., strýka a krstného rodiča maloletých detí a H. G., tety a krstného rodiča maloletých detí, ktorí potvrdili obvyklý pobyt maloletých detí na území Slovenskej republiky a ich podstatné väzby na slovenské prostredie. Podľa tvrdenia otca, predchádzajúce zdržiavanie sa maloletých detí v K. republike malo charakter bývania v nehnuteľnosti v zahraničí, tak ako býva v pohraničných obciach množstvo slovenských rodín. Samotné bývanie v K.Ú. republike do marca 2017 podľa jeho názoru nebráni vytvoreniu obvyklého pobytu maloletých detí na Slovensku. Poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že je pre maloleté deti tzv. preferenčným rodičom, takým, ktorý sa im stal v každodennom živote oporou, ktorého plne rešpektujú, ktorý ich počúva, zaujíma sa o ne a žije s nimi. Nepoprel existenciu prebiehajúceho konania vo veci rozvodu manželstva a starostlivosti o maloleté deti v K. republike na Okresnom súde L. C. G. Z. a na základe podaného návrhu matky na rozvod manželstva v marci 2016. Nesúhlasil s tvrdením o účelovom namietaní obvyklého pobytu detí v konaní o návrat. Dal do pozornosti, že na rakúskych súdoch sa začal brániť až po tom, čo matka uniesla maloleté deti do X., a teda nemal inú voľbu ako sa brániť, len pokračovať v konaní pred súdom v K. republike. Podľa jeho názoru úvahy o analógii court shoppingu, (t.j. o jeho snahe zabezpečiť si priaznivejšiu právnu pozíciu) nemajú oporu vo faktickom stave, ani v právnej úprave civilného procesu, či v K. republike alebo v Slovenskej republike. V tomto smere označil napádané uznesenie za nepreskúmateľné, pretože nevysvetľuje ani nepreukazuje, v čom konkrétne malo byť konanie v Slovenskej republike pre otca priaznivejšie ako konanie v K. republike (t.j. v akej úprave, napr. civilného procesu alebo rodinného práva). Namietal, že jeho konanie nenapĺňa pojmové znaky rodičovského únosu ani z toho dôvodu, že od apríla 2016 vykonáva osobnú starostlivosť o maloleté deti, matka sa dobrovoľne odsťahovala zo spoločnej domácnosti, maloleté deti navštevuje sporadicky a do konca júla 2016 ani on a ani maloleté deti nevedeli, kde sa matka nachádza. Súdu prvej inštancie vytkol, že neskúmal existenciu okolností matkinho údajného nesúhlasu s pobytom detí na Slovensku a vyhovie návrhu matky odôvodnil podľa jeho názoru len mechanicky a strohým skonštatovaním o údajnom splnení formálnych podmienok, pričom skutkovo jeho záver neobstojí. Zdôraznil, že maloleté deti majú slovenské štátne občianstvo, matka má štátne občianstvo X. R. republiky, súd prvej inštancie napádaným rozhodnutím de facto dvom cudzím štátnym príslušníkom nariadil navrátenie ich detí do tretej krajiny iba preto, že tam bývali a tam sa súdia. Zotrval na názore, že matka sa snaží využiť jeho lásku k maloletým deťom ako nástroj na podporu vlastných peňažných nárokov voči nemu. Mal za to, že súd prvej inštancie bagatelizoval návrh právnej zástupkyne matky podaný na Okresný súd v L. C. G. Z. zo dňa 08.03.2017, ktorým žiada o postup podľa § 211 K. ABGB (nariadenie ústavnej výchovy nad maloletými deťmi), a informačný list jeho právneho zástupcu zo dňa 16.06.2017 o hrozbe nariadenia ústavnej výchovy nad maloletými deťmi. Vyjadril presvedčenie o existencii reálnej hrozby umiestnenia maloletých detí do ústavnej starostlivosti v K. republike. Namietal, že súd prvej inštancie túto hrozbu neposudzoval, odvolávajúc sa iba na členstvo K. republiky v Európskej únii, kde práva a oprávnené záujmy maloletých detí budú chránené na požadovanej úrovni. Za pochybenie v konaní súdu prvej inštancie označil neprihliadanie na predložené posudky znalcov, prípadne výsluch znalca k obsahu znaleckého posudku a jeho dodatku, a nevyužitie možnosti nariadenia znaleckého dokazovania za účelom zistenia skutočného stavu veci. Namietal, že sa súd prvej inštancie nezaoberal aktualizovaným psychologickými posúdeniami, keď vychádzal iba z tvrdení matky a posudku starého takmer dva roky. Dal do pozornosti rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci X. v Lotyšsko (sťažnosť č. 27 853/09) zo dňa 26.11.2013, z ktorého vyplynula potreba skúmania záverov psychologického posudku, ktoré predložil účastník konania a potreba vziať tieto závery do úvahy. Vyslovil názor, že vnútroštátny súd konajúci

podľa Haagskeho dohovoru je povinný uskutočniť hĺbkovú analýzu rodinných pomerov maloletého dieťaťa, pričom pre odmietnutie nariadenia návratu podľa článku 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru postačuje, aby únosca predložil psychologickú správu o možných škodlivých dôsledkoch na psychiku maloletého dieťaťa nariadením jeho návratu. Poukázal i na rozsudok ESLP vo veci Phostira Efthymiou a Ribeiro Fernandes proti Portugalsku, v ktorom bolo portugalským súdom vytknuté, že rýchlosť konania o návrat nezabavuje súd povinnosti náležite preskúmať obhájiteľné tvrdenia o vážnom nebezpečenstve podľa čl. 13 Haagskeho dohovoru, ktorému by dieťa mohlo byť vystavené v prípade návratu, ako i povinnosti náležite rozhodnúť o týchto skutočnostiach a vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam prípadu. Vyslovil presvedčenie, že v konaní vyplynuli z predložených znaleckých posudkov (závery znaleckého posudku uznávanej K. znalkyne z odboru psychológie H.. J. z 29.1.2017; závery znaleckého posudku renomovaného K. znalca z odboru psychológie prof. D.; závery znaleckého posudku K. znalkyne z odboru psychológie G.. R. z 04.08.2016 a 19.09.2016) riziká pre maloleté deti, ktoré by boli spojené s ich pobytom u matky v K. republike. Tieto riziká objasňuje aj Dodatok k znaleckému posudku č. 14/2017 zo dňa 09.05.2017, č. 25/2011 zo 17.09.2017 vypracovaný PhDr. O. Y., znalcom z odboru psychológia, z ktorého jasne a zrozumiteľne vyplýva vôľa maloletých detí nevrátiť sa do K. republiky. Taktiež poukázal na názor maloletých detí vyjadrený v konaní, ktoré chcú naďalej zostať s otcom a jeho rodičmi v Bratislave a navštevovať Súkromnú základnú školu H. v Bratislave. Namietal postup súdu prvej inštancie, ktorý bez náležitého vyjadrenia kolízneho opatrovníka a jeho prítomnosti na pojednávaní dňa 08.11.2017, rozhodol. Takýmto postupom nebol chránený záujem maloletých detí objektívne nezaujatou osobou. V tomto smere poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 454/2011 zo dňa 13.12.2011 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 47/1997 zo dňa 27.10.1997, rozhodnutia, ktoré sa týkali činnosti kolízneho opatrovníka v návratových konaniach. Mal za to, že tvrdenia matky o tom, že je a bude zabezpečená ochrana maloletých detí a ich záujmov v K. republike, sú v priamom rozpore s listinnými dôkazmi. Dal do pozornosti, že obidve maloleté deti boli v období roku 2016 a začiatkom roku 2017 vystavené na území K. republiky fyzickej a duševnej ujme a uvedené do neznesiteľnej situácie nesprávnym postupom štátnych orgánov K. republiky, Úradu detského kurátora, súdu v L. C. G. Z., ako aj rakúskym školským zariadením. Mal za to, že súd prvej inštancie sa dopustil v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napádaného rozhodnutia všetkých závažných pochybení vytykaných v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 100/2014 zo dňa 23.05.2014 (zverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 16/2014). Namietal, že súd prvej inštancie absolútne nevykonal preskúmanie najlepšieho záujmu maloletých detí v širšom kontexte, pričom táto požiadavka vyplýva najmä z rozsudku ESLP vo veci Neulinger a Shuruk v. Švajčiarsko. Záverom zdôraznil, že matke sa snaží vychádzať v ústrety, matka má možnosť maloleté deti na území Slovenskej republiky navštevovať, chodiť do školy, mať prehľad o známkach a aktivitách detí.

4. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne navrhla uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Mala za to, že argumentácia otca v odvolaní neobstojí a to ani po právnej a ani po skutkovej stránke. Poukázala na obvyklý pobyt maloletých detí v K. republike, kde sa deti narodili, kde žili, navštevovali predškolské a školské zariadenie, kde mali vytvorené zázemie a sociálne väzby, pričom ich občasná návšteva na území Slovenskej republiky nemôže zakladať ich obvyklý pobyt. Uviedla, že otec okrem iného vo svojom návrhu adresovanom K. súdu z januára 2016, uviedol, že „obe deti sú v L. G.-C. veľmi dobre integrované. Okrem školských aktivít majú početných priateľov, v neďalekej jazdeckej stajni majú vlastného koňa, ktorého každý deň navštevujú a jazdia na ňom. Zapájajú sa do športových aktivít a pravidelne navštevujú hodiny tenisu a takisto hodiny klavíra“. Podľa jej názoru, otec uznal právomoc K. súdov nad maloletými deťmi aj svojím návrhom zo dňa 11.01.2016, ktorým sa začalo konanie o úpravu práv a povinností k maloletým deťom v K.. Zastávala názor, že skutočnosť, či jeden rodič má fakticky v starostlivosti deti v čase presťahovania detí do druhej krajiny nemení nič na tom, že na ich trvalé presťahovanie do inej krajiny potrebuje súhlas druhého rodiča. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4Cdo/33/2011, v ktorom sa uvádza, že „Nariadenie návratu neznamená ani odtrhnutie dieťaťa od matky, keďže matka má právo vrátiť sa s maloletou do S., kde v prípade, že s otcom maloletej neobnovia spolužitie, môže situáciu riešiť právnymi prostriedkami. Nariadenie návratu neznamená ani odlúčenie maloletej od príbuzných matky, keďže je zrejmé, že matka maloletou až do jej odchodu na Slovensko dňa 21.07.2010 vždy so súhlasom otca opakovane navštevovala svojich príbuzných na Slovensku.“ Zdôraznila, že otcom uvádzané riziko odlúčenia detí od otca nehrozí, nakoľko maloleté deti majú s otcom k dispozícii v K. republike veľký rodinný dom s bazénom a mini Zoo, pričom H. sa do tohto domu teší, a ona sama v danom dome už nebyva. Uviedla, že výklad článku 13 má byť zužujúci tak, ako je to zaužívané súdnou

praxou členských štátov Haagskeho dohovoru a ESLP, nemá slúžiť ako nástroj rodiča na dosahovanie jeho cieľov. Aplikácia čl. 13, podľa jej názoru, prichádza do úvahy v prípade, ak navrhovateľ spáchal na dieťaťi vážne a seriózne násilie a zároveň súd krajiny obvyklého pobytu nie je spôsobilý poskytnúť dieťaťu ochranu, teda musí ísť o vážne nebezpečenstvo, pričom nie každé nebezpečenstvo má úroveň vážneho nebezpečenstva. Zdôraznila, že v zmysle textácie Haagskeho dohovoru je použitie výnimky v zmysle čl. 13 Haagskeho dohovoru možné len v prípade, ak existuje vážne nebezpečenstvo pre maloleté dieťa v podobe vystavenia dieťaťa fyzickej alebo duševnej ujme, alebo jeho privedenie do neznesiteľnej situácie. Uvedené ustanovenie sa má vykladať reštriktívne. Uviedla, že Nariadenie Brusel IIa v porovnaní s Haagskym dohovorom posilňuje ešte viac zásadu, podľa ktorej súd musí nariadiť okamžitý návrat dieťaťa. Pokiaľ čl. 13 Haagskeho dohovoru zo zásady navrátenia dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu upravuje výnimku pre prípad, že by s návratom bola spojená fyzická alebo duševná ujma dieťaťa alebo inak navodená jeho neznesiteľná situácia, Nariadenie túto výnimku minimalizuje. Možnosť zohľadnenia fyzickej alebo duševnej ujmy dieťaťa zužuje v čl.11 ods. 4 Nariadenie Brusel IIa len na prípad, že orgány v členskom štáte, do ktorého sa má dieťa vrátiť, nevykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po návrate. V zmysle Nariadenia Brusel IIa má teda súd povinnosť nariadiť návrat dieťaťa aj v prípade takej jeho ujmy spojenej s návratom, ktorá by inak odôvodňovala výnimky uvedené čl. 13 písm. b / Haagskeho dohovoru. Mala za to, že ak by súd ustálil splnenie podmienok v zmysle čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru, odvoláva sa na čl. 11 ods. 4 Nariadenia Brusel IIa o tom, že otec a maloleté deti majú v K. republike, ako krajine obvyklého pobytu, vytvorené všetky podmienky pre bezpečný návrat. Dala do pozornosti, že maloleté deti sú momentálne podľa rozhodnutia rakúskych súdov zverené do jej osobnej starostlivosti, preto nehrozí a neexistuje akékoľvek nebezpečenstvo týkajúce sa ústavnej starostlivosti, či realizácia jej asistovaných kontaktov s maloletými deťmi. Poukázala na to, že návrh zo dňa 08.03.2017 (žiadosť o postup podľa § 211 K. ABGB) zobrala v celom rozsahu späť. V súvislosti s argumentom otca o tom, že na Slovensku neexistuje možnosť nariadiť maloletým deťom ústavnú starostlivosť, poukázala na § 37 ods. 3 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ktorý umožňuje prijať výchovné opatrenia vo vzťahu k maloletým deťom. Za nepravdivé označila argumenty otca o jej snahe získať deti z majetkových dôvodov, o čom podľa nej svedčí i skutočnosť, že sa zo spoločného rodinného domu vysťahovala, nebýva v ňom i keď otec žije na Slovensku s deťmi, presťahovala sa do bytu v blízkosti daného domu. Mala za to, že otec neoprávnenne premiestnil maloleté deti z dôvodu vývoja súdneho konania v K. republike, v ktorom konaní sa súd odmietol zaoberať otcom predloženými súdno-znaleckými posudkami a prihliadal len na znalecký posudok vyhotovený znalcom ustanoveným súdom, ktorý pracoval pri jeho vyhotovení s celou rodinou a ktorého závery nie sú v prospech otca, na rozdiel od znaleckých posudkov predkladaných otcom. Uviedla, že K. súdy mali stupňovitý plán, ktorého záverom bol úplný presun maloletých detí do jej domácností, pričom otec tento stupňovitý plán a rozširovanie kontaktov detí s ňou neumožňoval, maril, čo vyústilo do neoprávneného premiestnenia detí na Slovensko. Názory maloletých detí považovala za neautentické, na ktoré nemožno prihliadať. Poukázala na závery znaleckého dokazovania v konaní pred rakúskym súdom, z ktorého vyplynulo, že maloletá R. je v pozícii inštrumentalizovanej zaujatosti, nachádza sa v masívnom konflikte lojality, kedy si otca idealizuje a znižuje hodnotu matky, aby pre seba tento konflikt vyriešila. R. prežíva separačnú úzkosť a to práve odmietaním, trpí poruchami spánku a o autonómii detskej vôle nemôže byť ani reči. Za nepravdivé považovala tvrdenia otca o tom, že sa nestarala o deti, nevarila, odchádzala na večer mimo domu. Uviedla, že po celý čas vedenia spoločnej domácnosti s otcom sa o maloleté deti starala, rovnako o všetky ich potreby, ako primárna osoba v ich živote. Osobitne namietala znalecký posudok vypracovaný PhDr. O. Y., ktorý pri vypracovaní posudku mal k dispozícii len často klamlivé a zavádzajúce tvrdenia otca. Záverom zdôraznila, že aktuálne má zakázané prísť do bytu otca a stretnúť sa s deťmi.

5. Kolízny opatrovník maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na vyjadrenie maloletých detí pred súdom a bez bližšieho odôvodnenia a vyhodnotenia v kontexte s Haagskym dohovorom, vyslovil názor, že návrat maloletých detí do K. republiky nie je v ich záujme.

6. Otec prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky spochybnil výklad výsledkov znaleckého dokazovania matkou ako účelový, selektívny a povrchný. Mal za to, že obvyklý pobyt maloletých detí matka posudzovala zjednodušene a formalisticky a operovala so skutkovými tvrdeniami, ktoré sú v rozpore so skutočným stavom a výsledkami vykonaného dokazovania. Podľa názoru otca, matka bagatelizovala riziká pre maloleté deti spojené s ich návratom do K. republiky. Vyslovil, že maloleté deti vyjadrili v konaní svoju autentickú vôľu zotrvať na území Slovenskej republiky, pričom táto vôľa zostáva v konaní ignorovaná. Právne názory matky v jej vyjadrení označil za

formalistické, neopierajúce sa o relevantnú judikatúru. Bol toho názoru, že matka opomenula aplikovať na daný prípad obsah ďalších relevantných právnych dokumentov, a to čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 294/2015, zo dňa 30.04.2015, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 255/2016 zo dňa 03.05.2016, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 227/2017 zo dňa 04.04.2017, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 282/2017 zo dňa 26. 04.2017, vrátane viacerých rozhodnutí o tejto veci na Krajskom súde v Bratislave (o.i uznesenie sp.zn.11CoP 41/2011-832 z 15.03.2011), a osobitne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (o.i. zo dňa 30.06.2009, č.k. 2 M Cdo 23/2008). V rozhodnutiach vydaných v tomto konaní Krajský súd v Bratislave, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatovali, že je v návratovom konaní potrebné prihliadnúť na začlenenie maloletého dieťaťa do slovenského prostredia, názor maloletého dieťaťa už vo veku päť až šesť rokov a stanovisko znalca (aj vypracované bez prítomnosti jedného z rodičov). V konečnom dôsledku tak v tomto konaní súd návrh na návrat maloletého zamietol.

7. Matka prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne vo svojom vyjadrení k vyjadreniu otca vyslovila nesúhlas s tvrdeniami otca o obvyklom pobyte maloletých detí na území Slovenskej republiky, o jej údajnom nezáujme o maloleté deti, o údajnej ujme hroziacej maloletým deťom po nariadení ich návratu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označila za logické, konzistentné a navrhla, aby ho odvolací súd potvrdil. Na podporu svojich tvrdení o obvyklom pobyte maloletých detí na území K. republiky poukázala na viaceré rozhodnutia slovenských a K. súdov (rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017, č.k. 11CoP/395/2017-200, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017, č.k. 11CoP/376/2017-212, uznesenie Okresného súdu L. C. G. Z. zo dňa 20.06.2017, 3PS 274/15t, uznesenie Okresného súdu L. C. G. Z. zo dňa 11.08.2017, 3PS 274/15t, uznesenie Okresného súdu L. C. G. Z. zo dňa 15.10.2017, 3PS 274/15t). Opätovne zdôraznila, že aj konanie otca svedčí tomu, že krajinou obvyklého pobytu maloletých je K. republika, nakoľko je účastníkom v konaní pred Okresným súdom L. C. G. Z., 3PS 274/15t od 11.01.2016, v ktorom konaní K. súd napríklad zamietol návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho predbežnej osobnej starostlivosti (uznesenie Okresného súdu L. C. G. Z. zo dňa 15.10.2017, 3PS 274/15t). Čo sa týka jednotlivých písomných potvrdení tretích osôb, tzv. čestných vyhlásení (V. E., H. E. R., E. L.), namietala, že tieto sú takmer identické, bez výpovednej hodnoty, majú za to, že tieto svedectvá nepripravili podpísané osoby, ale otec. K elektronickej komunikácii uviedla, že išlo o výber situácií, ktoré nekorešpondujú so skutočným stavom veci. Trvala na tom, že o deti sa zaujíma, denne sa na ne pýta, denne žiada o možnosť byť s nimi osamote. Vyslovila názor, že otec diktuje podmienky tak deťom ako aj jej, ktoré vyhovujú len otcovi a takýmto manipulátorským spôsobom sa snaží vyvolať situácie údajne preukazujúce jej nezáujem o deti. Namietala, že otec jej starostlivosť o deti nahrádza zamestnávaním aupair v rodine. Rovnako namietala správu psychologičky M. J., ktorá odporuje diagnóze stanovenej maloletým deťom psychologičkou H.. K.. V súvislosti s možnosťou nariadenia ústavnej ochrany na území K. republiky opätovne poukázala na svoje predchádzajúce vyjadrenia a zopakovala, že takáto ústavná ochrana maloletým deťom nehrozí, keďže maloleté deti sú zverené do jej osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o otcov predkladané súkromné znalecké posudky, zdôraznila, že tieto boli vypracované bez jej účasti a nijakým spôsobom nevyvrátili posudok H.. K.. Mala taktiež za to, že Krajský súd v Bratislave svojou ustálenou rozhodovacou praxou neakceptuje znalecké posudky vo veci maloletých detí vyhotovované bez účasti obidvoch rodičov (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 11CoP/264/2017). Záverom upriamila pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Jasna Deticek c/a Maurizio Sguegli, C-403/09 PPU a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Doris Povse c/a Mauro Alpagò, C- 211/10 PPU.

8. Úrad komisára pre deti, ktorý bol pribratý na jeho návrh do odvolacieho konania uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/56/2018-652 zo dňa 13.02.2018, vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca vyslovil presvedčenie, že v danom prípade je potrebné rešpektovať názor maloletých detí, ktoré chcú zostať žiť na území Slovenskej republiky. Poukázal na osobný pohovor s maloletými deťmi, z ktorého mu vyplynulo, že obe deti majú negatívny postoj k matke a jej rodine v X., pri ktorom mu mali tiež opísať negatívne zážitky zo školského zariadenia v K. republike. Úrad komisára pre deti na základe deťmi opísaných skutočností, ktoré sa mali stať v K. republike dospel k názoru, že postup K. orgánov bol neadekvátny, čím došlo k porušeniu práv obidvoch detí v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa. Za takéto porušenie práv detí považoval násilné a traumatizujúce odobratie detí priamo zo školy pred zrakmi spolužiakov a verejne prezentované informácie učiteľov o rozdelení detí a ich umiestnení do tzv. ústavnej starostlivosti v K. republike v zmysle § 211 ABGB. Nesúhlasil s názorom právnej

zástupkyne matky o tom, že podobný postup a ústavná starostlivosť by hrozila pre maloleté deti aj na území Slovenskej republiky, keďže uvedené je v rozpore so Zákonom o rodine a jeho hmotnoprávnou úpravou ústavnej starostlivosti podľa jeho ustanovenia § 54, ako aj v rozpore s vnútroštátnou aplikačnou praxou orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Namietal i skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s vážnym rizikom, ktoré maloletým deťom hrozí po ich premiestnení na územie K. republiky v zmysle čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru. Pozornosť upriamil i na vyjadrenie kolízneho opatrovníka zo dňa 09.01.2018, v ktorom vyslovil, že návrat maloletých detí nie je v ich záujme.

9. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie otca dôvodné nie je.

10. Podľa § 123 ods. 1 C.m.p., v konaní o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní podľa osobitného predpisu alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, súd rozhoduje, či premiestnenie alebo zadržanie maloletého bolo neoprávnené a či je daný niektorý z dôvodov na nenariadenie návratu maloletého.

11. Podľa § 123 ods. 2 C.m.p., súd vykonáva dokazovanie len v rozsahu potrebnom na zistenie skutočností podľa odseku 1.

12. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p., na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa čl. 11 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia opatrenia na potieranie nezákonného premiestňovania detí do zahraničia a ich nenavracania späť.

15. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

16. Podľa čl. 1 Haagskeho dohovoru, cieľom tohto dohovoru je
a) zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnené premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržované, a
b) zabezpečiť, aby opatrovnícke práva a práva styku podľa právneho poriadku jedného zmluvného štátu sa účinne dodržiavali v ostatných zmluvných štátoch.

17. Podľa čl. 3 Haagskeho dohovoru premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak

a) je porušením opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne, alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním, a

b) v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne alebo samostatne, alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu. Opatrovnícke právo uvedené v písmene a) možno nadobudnúť najmä priamo zo zákona, alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu, alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

18. Podľa čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru, bez ohľadu na ustanovenia predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho navrátením, preukáže, že existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

19. Podľa čl. 11 ods. 4 Nariadenia Brusel IIa, súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa článku 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru z roku 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

20. Keďže predmetom konania v danej veci je návrh matky na nariadenie návratu maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu, súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle právneho predpisu záväzného pre Slovenskú republiku, t.j. Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosoch detí, ktorý v spojení čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred vnútroštátnymi predpismi, čo znamená, že súdy sa nimi musia riadiť a rozhodovať v súlade s nimi. Cieľ Dohovoru vyjadrený v čl. 1 je záväzný pre všetky štáty, ktoré k Dohovoru pristúpili, pričom postup orgánov štátu, t.j. postup, ako zabezpečiť účel Dohovoru už Dohovor ponecháva na vnútroštátnu právnu úpravu jednotlivých zmluvných štátov. V právnom poriadku Slovenskej republiky ide o procesný kódex - Civilný mimosporový poriadok, ktorý osobitne upravuje dokazovanie a podmienky konania o návrat maloletého do cudziny pri jeho neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (oddiel VI.). Konanie o návrat maloletého do cudziny vo veci neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 123 a nasl. C.m.p.) ako typ mimosporového konania, je teda reflexiou medzinárodného záväzku z Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí. Cieľom je zabezpečenie primárnej ochrany dieťaťa a jeho status quo, t.j. zabezpečiť okamžitý návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnené premiestnené do iného zmluvného štátu alebo v ňom zadržované, aby o dieťati rozhodoval súd štátu jeho obvyklého pobytu, aby boli dodržiavané práva dieťaťa nebyť oddelené od svojich rodičov a premiestnené a zadržované proti jeho vôli, ako prevencia pred zneužitím získania priaznivejšieho rozhodnutia výberom rozhodného práva.

21. S poukazom na citované ustanovenia, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutočný stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi uvedenými v uznesení súdu prvej inštancie, v ktorom nariadil návrat maloletých detí R. K. Y., X.. XX.XX.XXXX C. H. J. Y., X.. XX.XX.XXXX, do krajiny ich obvyklého pobytu do K. republiky, a v ktorom dostatočne zodpovedal na otázky relevantného charakteru nastolené v konaní, ktoré otec čiastočne zopakoval v podanom odvolaní.

22. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a v záujme vyporiadania sa s odvolacími námietkami otca, odvolací súd konštatuje, že v danej veci, predmetom ktorej je nariadenie návratu maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu, súd prvej inštancie v zmysle čl. 3 Haagskeho dohovoru správne zameral svoje dokazovanie na ustálenie miesta obvyklého pobytu maloletých detí a existenciu opatrovníckeho práva. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie. Odvolací súd je rovnako toho názoru, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí je K. republika, v ktorej krajine deti žili od narodenia a kde si rodičia, ktorí sú doposiaľ aj manželmi, založili centrum svojho rodinného života a do spoluvlastníctva nadobudli nehnuteľnosť, v ktorej rodina žila. Na uvedenom nemení nič ani okolnosť, že maloleté deti navštevovali starých rodičov a prarodičov zo strany otca na Slovensku. Je nesporné, že maloleté deti od narodenia vyrastali v K. republike, v obci L. G. - C., mali tu nahlásený trvalý pobyt, navštevovali tu predškolské a školské zariadenie, ktorým vyučovacím jazykom bol X. jazyk. Uvedený stav trval až do odchodu otca s maloletými deťmi na Slovensko v marci 2017. Skutočnosti, že maloleté deti spolu s rodičmi zdieľali aj slovenské prostredie, kultúru a tradície, či to, že maloleté deti boli na Slovensku zdravotne vyšetované, rovnako nemajú vplyv na vyvrátenie úvahy, že rodičmi založený obvyklý pobyt maloletých detí v K. republike, by mohol byť na základe takýchto okolností zmenený. Bez právneho významu je v tomto smere odvolacia námietka otca o nedôslednom zaoberaní sa otázkou obvyklého pobytu maloletých detí súdom prvej inštancie a nedostatočnom odôvodnení jeho písomného vyhotovenia rozhodnutia. Vychádzajúc z jeho obsahu je možné konštatovať, že ustálenie obvyklého pobytu maloletých detí súdom prvej inštancie nie je založené len na tom, že otec maloletých detí ho v priebehu konania nedokázal spochybníť, ale i na skutkových zisteniach vyplývajúcich z riadne vykonaného dokazovania v súlade s § 123 ods. 2 C.m.p. Rovnako je potrebné zohľadniť existenciu prebiehajúceho konania vo veci starostlivosti o maloleté deti na rakúskom súde, pričom otec nepreukázal, že by ku zmene okolností došlo zákonným spôsobom. V danom posudzovanom prípade súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj nadobudnutie a výkon opatrovníckeho práva obidvoma rodičmi. Pokiaľ ide o argumenty otca o spornosti výkonu opatrovníckeho práva matkou, odvolací súd upriamuje pozornosť otca na čl. 2 ods. 11 písm. b/ Nariadenia Brusel IIa, z ktorého vyplýva, že opatrovnícke právo sa považuje za vykonávané spoločne, ak na základe rozsudku alebo zo zákona jeden nositeľ rodičovských práv a povinností nemôže rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa bez súhlasu druhého nositeľa rodičovských práv a povinností. Z uvedeného vyplýva, že za účelom skutočného výkonu opatrovníckeho práva nie je potrebné zisťovať rozsah výkonu osobnej starostlivosti toho ktorého rodiča o maloleté deti, ale v danom prípade je nevyhnutné zohľadniť všetky

okolnosti, teda aj snahy matky o umožnenie výkonu jej rodičovských práv, ktorých bola nútená domáhať sa súdnou cestou prostredníctvom K. súdu. V tomto kontexte odvolací súd neprihliadal ani na tvrdenia otca o jeho pozícii tzv. preferenčného rodiča, pretože toto posúdenie prekračuje rámec konania o návrat a dostáva sa do roviny konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, teda do rozporu s čl. 16 Haagskeho dohovoru. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že maloleté deti sú otcom od marca 2017 neoprávnené zadržované na území Slovenskej republiky. Po ustálení obvyklého pobytu maloletých detí a konštatovaní, že matka bola nositeľom opatrovníckeho práva k maloletým deťom, ktoré aj vykonávala, resp. z dôvodu konfliktu medzi rodičmi sa domáhala ich výkonu prostredníctvom rakúskeho súdu, správne súd prvej inštancie postupoval, keď vyhodnocoval podmienky pobytu maloletých detí na území Slovenskej republiky od marca 2017 z pohľadu udelenia súhlasu matky. V rámci výkonu opatrovníckych práv, vysťahovanie maloletých detí do inej krajiny, treba považovať za podstatnú vec súvisiacu s výkonom opatrovníckych práv, čo znamená, že súhlas na vysťahovanie maloletých detí na územie iného štátu musia dať obaja rodičia. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že matka súhlas otcovi k vysťahovaniu maloletých detí z K. republiky nedala a otec s takýmto súhlasom nedisponoval ani na základe rozhodnutia príslušného súdu. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie je nesporné, že otec počas prebiehajúceho konania o výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na súde v K. republike, bez súhlasu matky v marci 2017, maloleté deti neoprávnené premiestnil na územie Slovenskej republiky. Skutočnosť, že matka sa s pobytom maloletých detí na území Slovenskej republiky nezmierila, je zrejmá aj z jej emailovej komunikácie (čl. 378 spisu), potvrdenia zo školy (čl. 378 spisu) a napokon aj zo samotného včasného iniciovania konania o návrat. Pokiaľ otec dôvodí, že v danom prípade je potrebné prihliadať na dĺžku času, ktorú maloleté deti strávili na Slovensku a ich adaptáciu a nadobudnuté rodinné a sociálne väzby na Slovensku, odvolací súd udáva, že v danom prípade nešlo o splnenie podmienok podľa čl. 12 Dohovoru, keďže plynutie času pri neoprávnenom zadržaní neznamená jeho legalizáciu, či možnosť ustálenia, že sa dieťa zžilo s prostredím.

23. Odvolací súd za správny považuje aj postup súdu prvej inštancie, keď po zistení, že v danej veci došlo k neoprávnenému premiestneniu maloletých detí, skúmal dôvody, pre ktoré by nebolo možné nariadiť návrat maloletých detí, v zmysle článku 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru v spojení s čl. 11 bodu 4 Nariadenia Brusel IIa. V tomto smere odvolací súd poukazuje na správnosť konštatácii súdu prvej inštancie o tom, že dôkazné bremeno na preukázanie existencie vážneho nebezpečenstva v prípade návratu, nesie osoba únoscu (v danom prípade otec maloletých detí), pričom v zmysle dôvodovej správy k Haagskemu dohovoru je potrebné trvať na reštriktívnej interpretácii článku 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru. Na základe existujúcej judikatúry súdov zmluvných štátov Haagskeho dohovoru možno dospieť k tomu, že uplatnenie výnimky podľa čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru je v zásade možné v dvoch prípadoch, konkrétne vtedy, keď by bolo dieťa návratom do krajiny obvyklého pobytu objektívne vystavené nebezpečenstvu a to do skončenia konania o opatrovníckych právach v tomto štáte a druhý prípad sa viaže k osobe požadujúcej návrat, ktorej správanie by mohlo vystaviť dieťa nebezpečenstvu ujmy (napr. vážne zneužívanie dieťaťa žiadateľom o návrat). Pokiaľ ide o „inak neznesiteľnú ujmu“ možno uzavrieť, že ide o situácie, kedy dieťaťu nehrozí vážne nebezpečenstvo, ale návrat sa javí ako nevhodný (napr. ak by išlo o návrat pro forma, teda dieťa by bolo navrátené, hoci počas konania o návrat je zjavné, že bude zverené do osobnej starostlivosti únoscu a bude mu umožnené vrátiť sa s dieťaťom späť). Po preskúmaní obsahu spisového materiálu odvolací súd jednoznačne konštatuje, že otec v konaní nepreukázal, že návrat by maloleté deti vystavil fyzickej alebo duševnej ujme, alebo by ich inak priviedol do neznesiteľnej situácie. Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že Nariadenie Brusel IIa v porovnaní s Haagskym dohovorem uplatňuje prísnejšie podmienky na nenariadenie návratu dieťaťa podľa čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru. Možnosť zohľadnenia fyzickej alebo duševnej ujmy Nariadenie Brusel IIa zužuje v čl. 11 ods. 4 len na tie prípady, kedy dieťaťu nemožno poskytnúť v štáte jeho predchádzajúceho obvyklého pobytu primeranú ochranu. Pritom pri aplikácii čl. 11 ods. 4 Nariadenia Brusel IIa nestačí, že v členskom štáte pôvodu (v danom prípade K. republika) takýto postup na ochranu dieťaťa existuje, ale musí byť preukázané, že orgány v členskom štáte pôvodu prijali konkrétne opatrenia na ochranu daného dieťaťa. V kontexte uvedeného, odvolací súd konštatuje, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by mohli eliminovať nariadenie návratu maloletých detí z dôvodu nevhodných sociálnych podmienok pre život maloletých detí v K. republike alebo nevhodného výchovného prostredia, prípadne iného zlého zaobchádzania s maloletými deťmi. Je potrebné zdôrazniť, že maloleté deti nebudú po návrate vystavené žiadnej duševnej ujme, keďže sa vrátia do im známeho prostredia, môžu bývať v rodinnom dome, v ktorom žili, vrátia sa do školského zariadenia, ktoré navštevovali, ale najmä k druhému rodičovi - matke, s ktorou je potrebné v záujme zdravého vývoja maloletých detí naďalej budovať a rozvíjať citové väzby. Ktorý z rodičov a v akej miere v prípade ich rozvodu

bude vykonávať osobnú starostlivosť o deti rozhodne príslušný, už konajúci, súd v mieste obvyklého pobytu maloletých detí. Neobstojí ani tvrdenie otca o existencii vážneho nebezpečenstva, že by návrat maloletých detí vystavil fyzickej alebo duševnej ujme, alebo ich inak priviedol do neznesiteľnej situácie pre hrozbu umiestnenia maloletých detí do ústavnej starostlivosti. Odvolací súd na uvedený názor otca neprihliadal považujúc ho za irelevantný, keďže z obsahu spisu vyplynulo, že matka svoj návrh na postup podľa § 211 ABGA so zapojením orgánu pre ochranu mládeže v konaní pred K. súdom, dňa 08.03.2017 zobrala späť (č.l. 186 spisu). Rovnako nemožno akceptovať námietky otca a ani stanovisko Úradu komisára pre deti súvisiace s nemožnosťou nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi na území Slovenskej republiky. Odvolací súd poznamenáva, len pre ozrejenie tejto odvolacej námietky otca, že Zákon o rodine jasne upravuje a definuje podmienky nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi v § 54 Zákona o rodine a súčasne upravuje možnosť dočasne odňať maloleté deti z osobnej starostlivosti rodičov za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky formou výchovného opatrenia v zmysle § 37 Zákona o rodine. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že maloleté deti sú aktuálne na základe rozhodnutia rakúskych súdov zverené do osobnej starostlivosti matky, teda otcom namietaná možnosť nariadenia ústavnej starostlivosti nad nimi nehrozí. Pokiaľ ide o námietky otca týkajúce sa konania o rozvod manželstva a opatrovnického práva k maloletým deťom, jeho nesúhlasu s priebehom konania, postupom K. súdu a vykonaným dokazovaním, vrátane znaleckého dokazovania, odvolací súd zdôrazňuje, že mu neprináleží posudzovať, hodnotiť alebo akokoľvek spochybňovať postup K. súdov v danom súdnom konaní. Z uvedených dôvodov vyhodnotil predmetné námietky otca ako nedôvodné. V súvislosti s odvolávaním sa otca na znalecký posudok vypracovaný PhDr. O. Y., psychológom v máji 2017, odvolací súd uvádza, že tento nespĺňa kritéria pre objektívne vyhodnotenie rodinnej situácie, keď znalec vypracúval posudok bez účasti matky, ktorú nevyšetril a bez akéhokoľvek pozorovania interakcie detí s matkou. Za nedôvodné posúdil odvolací súd námietky otca o tom, že súd prvej inštancie neprihliadol pri zisťovaní existencie výnimiek v zmysle čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru na otcom predložené znalecké posudky. Odvolací súd neprihliadol na otcom predkladané čestné vyhlásenia tretích osôb z dôvodu, že predmetné listiny nemožno považovať za objektívne dôkazy. Zároveň odvolací súd dáva otcovi do pozornosti, že v konaní nie je spochybňovaná jeho riadna osobná starostlivosť o maloleté deti. Nemožno sa stotožniť ani s názorom otca o potrebe prihliadať v konaniach o návrat na závery znaleckých posudkov, tak ako to podľa jeho názoru vyplýva z rozhodnutia ESLP X. v Lotyšsko (sťažnosť č. 27 853/09) zo dňa 26.11.2013, keďže potreba hodnotenia znaleckého posudku v uvedenom spore vychádzala z iných skutkových zistení a z iných okolností prípadu neporovnateľných s predmetným konaním.

24. Pokiaľ ide o posúdenie názoru maloletých detí, odvolací súd konštatuje, že názor maloletého dieťaťa nemôže byť vždy pre konajúci súd záväzujúci, a je potrebné ho posúdiť v kontexte všetkých skutočností zistených v priebehu konania. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil ako neautentický názor maloletých detí, ich negatívne nastavenie voči všetkým osobám, ktoré sa v K. republike zúčastňovali na ich živote, t.j. spolužiakov, učiteľov, susedov a napokon aj súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí. Rovnako je potrebné prihliadať na to, že deti preberajú pohľad na návrat na územie K. republiky od otca a problematiku návratu do K.j republiky vnímali cez asistované kontakty nariadené K. súdom, pričom sa utvrdzovali v domnienkach o ich vzatí do ústavnej starostlivosti. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v zmysle čl. 11 ods. 2 Nariadenia Brusel IIa pre justičné orgány v konaní o návrat na základe uvedeného ustanovenia nevyplýva pri rozhodovaní povinnosť vziať názor dieťaťa do úvahy, ale len povinnosť justičného orgánu dieťa vypočuť, ak sa to s ohľadom na jeho vek alebo stupeň vyspelosti nejaví nevhodné. Vyhodnotenie tohto dôkazu musí byť komplexné vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu a skutočnostiam v konaní zisteným a preukázaným. V danom prípade z vykonaného dokazovania nevyplýva príčina narušenia vzťahu detí k matke, ani akých závažných pochybení sa matka dopustila, ktoré by mali za následok takéto zásadné odmietanie matky zo strany detí a celého ich domáceho prostredia a sociálneho zázemia v K. republike. Z vykonaného dokazovania je možné sa domnievať, že tento maloletými deťmi prezentovaný odmietavý postoj k matke vyplýva z doposiaľ nevyriešeného manželského a rodičovského konfliktu a nevysporiadania vzájomných vzťahov ich rodičov. Nemožno zohľadniť názor maloletých detí, ktoré odmietajú návrat na územie K. republiky z dôvodu neochoty zúčastňovať sa asistovaných stretnutí s ich matkou. Odvolací súd poznamenáva, že cieľom asistovaných stretnutí nariadených rakúskym súdom bolo prispieť k obnoveniu pozitívneho vzťahu maloletých detí k matke, čo otec odmietol rešpektovať a deti premiestnil bez súhlasu matky na územie Slovenskej republiky. Odvolací súd zdôrazňuje, že názor maloletých detí nemôže byť jediným podkladom pre nenariadenie návratu do krajiny ich obvyklého pobytu a nemôže predstavovať výnimku v prípade, ak sa opatrovníctvo nad maloletými deťmi nevykonávalo matkou skutočne z dôvodu, že ako

poškodený rodič nebola schopná reálne vykonávať svoje práva kvôli konaniu druhého rodiča, únoscu. Rovnako je potrebné poznamenať, že existencia konfliktu lojality maloletých detí bola konštatovaná v súdnoznaleckom posudku H.. J. K. vykonanom na základe rozhodnutia K. súdu. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd dospel k záveru, že názor maloletých detí prezentovaný pred súdom prvej inštancie, ako aj pred Úradom komisára pre deti nemôže byť prioritným pri rozhodovaní o navrátení, resp. nenavrátaní maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu, nakoľko je potrebné prihliadnuť na vek detí (10 a 7 rokov), všetky okolnosti prípadu, skutočnosť, že na území K. republiky žili od narodenia, navštevovali tu školské a predškolské zariadenia, nesporne nadviazali priateľské a kamarátske kontakty a začlenili sa do tohto prostredia, ktoré im bolo prirodzené. Pokiaľ aktuálne odmietajú všetky osoby, s ktorými sa na území Rakúska dostali do kontaktu, vrátane kamarátov, učiteľov, susedov, a tieto negujú, je možné konštatovať, že ich prejav a názor je zjavne ovplyvnený, resp. nie je autentický. Odvolací súd sa nemôže stotožniť s vyjadrením Úradu komisára pre deti, ktorý vychádzal výhradne zo zistení na základe vykonaného pohovoru s maloletými deťmi a bez toho, aby z jeho vyjadrenia vyplývalo, že si zisťoval komplexnú rodinnú situáciu maloletých detí, prípadne sa oboznámil s rozhodnutiami slovenských a K.Ú. justičných orgánov vo veci starostlivosti o tieto maloleté deti a s obsahom celého spisového materiálu. Rovnako z vyjadrenia nevyplýva, na základe čoho vyhodnotil postup K. súdu a K. orgánov konajúcich v záujme obnovenia vzťahu maloletých detí k matke, za neadekvátny. Odvolací súd zastáva názor, že Úradu komisára pre deti neprináleží hodnotiť správnosť postupu justičných orgánov v K. republike. Odvolací súd preto vyhodnotil námietky otca týkajúce sa prezentovaného názoru maloletých detí za nedôvodné.

25. Odvolací súd vyhodnotil za nedôvodný argument otca, ktorým súdu prvej inštancie vytýkal, že nepostupoval v súlade s najlepším záujmom maloletých detí. Je potrebné opakovane zdôrazniť, že konanie o návrat nie je konaním o opatrovníckych právach k dieťaťu a teda aj spôsob aplikácie princípu najlepšieho záujmu dieťaťa by sa v konaní o návrat mal odlišovať od jeho uplatňovania v konaní o opatrovníckych právach. Podľa existujúcej judikatúry ESLP má princíp najlepšieho záujmu dieťaťa dvojaký účel a to garantovať, že dieťa vyrastá v bezpečnom prostredí a zároveň sú zachované jeho rodinné väzby, pokiaľ nie sú škodlivé. S ohľadom na Haagsky dohovor a Nariadenie Brusel IIa treba mať na zreteli, že ich cieľom je zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňou zadržované (čl. 1 písm. a/ Haagsky dohovor, bod 17 odôvodnenia Nariadenia Brusel IIa). S prihliadnutím na uvedené odvolací súd konštatuje, že napádané rozhodnutie, ktorým bol nariadený návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu je v súlade s Haagskym dohovorom a Nariadením Brusel IIa. Odvolací súd zdôrazňuje, že konanie o návrat maloletých detí je konaním zabezpečujúcim návrat detí do krajiny ich obvyklého pobytu, na územie krajiny pod jurisdikciu ktorej patria a ktorej orgány majú právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach k maloletým deťom.

26. Vo vzťahu k námietke otca o nesprávnej aplikácii a výkladu Haagskeho dohovoru v zmysle ďalších medzinárodných zmlúv a to Dohovoru o právach dieťaťa a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia napádaného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol na jednotlivé články Dohovoru o právach dieťaťa (na práva byť vychovávané obidvomi rodičmi, práva na nezasahovanie do života v rozpore s právom, práva na to, aby nebolo nezákonne premiestnené z miesta obvyklého pobytu a práva nebyť zbavené svojho rodinného prostredia). Pokiaľ sa otec odvolával, že návrat maloletých detí do K. republiky by nemal byť nariadený analogicky ako v prípade Neulinger Shuruk v. Švajčiarsko (rozhodnutie ESLP zo dňa 06.07.2010, sťažnosť č. 41615/07), podľa názoru odvolacieho súdu ide o obsahovo iný prípad, v ktorom pri nariadení návratu maloletého dieťaťa hrozilo rodičovi únoscovi uväznenie, čo by predstavovalo neprimeraný zásah do práva tohto rodiča na rešpektovanie rodinného života. V danom prípade neexistuje takáto hrozba otcovi, ktorý má na území K. republiky podmienky a má k dispozícii nehnuteľnosť - rodinný dom, v ktorom maloleté deti od narodenia vyrastali.

27. Neobstojí ani tvrdenie otca o nesprávnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol vo veci predčasne a to bez náležitého vyjadrenia kolízneho opatrovníka. Ako vyplýva z obsahu spisu, kolízny opatrovník ako súdom ustanovený zástupca maloletých detí R. K. C. H. J. sa síce k návrhu matky nevyjadril, nepredniesol súdu návrh na rozhodnutie vo veci samej, avšak pojednávania nariadeného na deň 20.10.2017 pred súdom prvej inštancie sa zúčastnil, tiež bol prítomný pri výsluchu maloletých detí súdom prvej inštancie, na ktorom maloletým deťom kládol otázky. Odvolávanie sa otca na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. III.ÚS 454/2011 zo dňa 13.12.2011 je podľa

názoru odvolacieho súdu bez právneho významu, keďže sa netýka identických právnych skutočností návratového konania. Vyššie uvedený nález v okolnostiach danej veci vyhodnotil nevykonanie výsluchu maloletého dieťaťa ako účastníka konania prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí za postup, ktorým sa porušilo právo maloletého dieťaťa na spravodlivý proces (odňatie možnosti konať pred súdom, ako dovolací dôvod v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016, pozn. odvolacieho súdu). V danej veci súd prvej inštancie pristúpil k výsluchu maloletých detí, zachovajúc ich právo vyjadriť svoj názor, pričom vyjadrenia detí riadne vyhodnotil. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie správne konal a rozhodol vo veci na pojednávaní dňa 08.11.2017 v neprítomnosti kolízneho opatrovníka za splnenia podmienok ustanovených v § 180 C.s.p., (kolízny opatrovník maloletých detí sa na pojednávanie napriek predvolaniu nedostavil, svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, nepožiadal o odročenie pojednávania). Pokiaľ sa otec odvoláva na to, že kolízny opatrovník nebol v konaní vypočutý, odvolací súd poukazuje na jeho písomné vyjadrenie sa k odvolaniu, z ktorého je jednoznačne zrejmé jeho stanovisko k predmetu konania s poukazom na maloletými deťmi deklarovaný odmietavý postoj k prípadnému presunu do K. republiky. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď v konaní ustanovil kolízneho opatrovníka, konal s ním ako s účastníkom konania, zabezpečil jeho účasť pri zisťovaní názoru maloletých detí, predvolával ho na nariadené termíny pojednávania. Aj napriek tomu, že zo zápisnice vyplýva, že podanie matky zo dňa 02.11.2017 bolo účastníkom (matke, otcovi) doručené priamo na pojednávaní a kolíznemu opatrovníkovi až následne, keďže nebol na pojednávaní prítomný, nemožno postup súdu prvej inštancie posúdiť ako porušenie práva maloletých detí na spravodlivý proces, nakoľko kolízny opatrovník mal možnosť dostaviť sa na pojednávanie, na ktorom by doručené podanie matky prevzal, mal vedomosť o predmete daného konania, jeho špecifikách a osobitostiach v procesnom postupe, mal možnosť sa písomne vyjadriť k veci, pričom svoje stanovisko k predmetu konania zaslal súdu až vo vyjadrení k odvolaniu.

28. K námietkam otca týkajúcim sa nevyhoveniu jeho návrhom na doplnenie dokazovania v priebehu konania, odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 75/96, podľa ktorého z obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nevyplýva pre všeobecné súdy ústavná povinnosť vykonať všetky dôkazy, ktoré označil účastník konania. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). K uvedenému je treba uviesť, že citované predpisy neustanovujú žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené a úprava týchto záležitostí sa ponecháva na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje aj právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Posúdenie návrhu účastníkov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je teda vždy vecou konajúceho súdu a nie účastníkov konania. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci a v odôvodnení rozhodnutia sa vypořiadal s podstatnými listinnými dôkazmi predloženými obidvoma rodičmi v konaní.

29. V súvislosti s námietkou otca, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ C.s.p.), odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 34 C.m.p., v zmysle ktorého v danom civilnom mimosporovom konaní predmetný odvolací dôvod nie je možné použiť.

30. V súvislosti s argumentom otca, ktorý pochybenie súdu prvej inštancie videl v jeho nesprávnom závere o premiestnení maloletých detí na územie Slovenskej republiky s cieľom tzv. forum shopping,

odvolací súd uvádza, že forum shopping je špecifický pojem medzinárodného práva súkromného s tým, že osoba, ktorá podáva návrh (žalobu) na súd máva sklon vybrať si súd na základe práva, ktoré sa tu uplatňuje a to nie z dôvodu, že je najvhodnejšie, ale preto, lebo pravidlá kolízneho práva, ktoré tento súd uplatňuje, naznačujú uplatnenie práva, ktoré táto osoba uprednostňuje. S poukazom na uvedené sa odvolací súd stotožňuje s argumentáciou otca o tom, že súdu prvej inštancie je potrebné vytknúť, že v rozhodnutí neuviedol na základe akých skutočností považoval konanie otca ako tzv. forum shopping, t.j. v čom konkrétne malo byť konanie pre otca v Slovenskej republike priaznivejšie ako konanie v K. republike (v akej úprave rozhodného práva, resp. civilného procesu). Odvolací súd však zastáva názor, že otec pri premiestnení maloletých detí na územie Slovenskej republiky konal účelovo s cieľom dosiahnuť zmenu právomoci, resp. vybrať si pre neho priaznivejšiu jurisdikciu, napriek prebiehajúcej konaniu o rozvod manželstva a opatrovníckych právach k maloletým deťom a úkonoch K. súdu vykonávaných v konaní. Rovnako nemožno ponechať bez povšimnutia vedomosť otca o tom, že slovenské súdy nemajú právomoc na konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti R. K. C. H. J., ktorá skutočnosť mu je známa z uznesenia Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/83/2017-24 zo dňa 03.05.2017 a uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/376/2017-212 zo dňa 19.09.2017, ktorých predmetom bolo konanie o otcom opakovane podaných návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení. I napriek vyššie uvedenému, odvolací súd vyslovuje názor, že predmetné pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť napádaného uznesenia. Za nesporné má odvolací súd za to, že v danom prípade súd prvej inštancie správne prihliadol na všetky relevantné činitele pre svoje rozhodnutie o navrátení maloletých detí na územie Rakúskej republiky.

31. Záverom odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa konštantnej súdnej judikatúry (napríklad rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 209/2004) súd nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia dať odpovede na úplne všetky otázky (resp. námietky) nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na vyššie uvedených relevantných skutočnostiach a nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa ku všetkým početným, ale vo vzťahu k predmetnému rozhodnutiu nepodstatným pripomienkam, námietkam a tvrdeniam vznášanými v priebehu konania jeho účastníkmi.

32. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie v danej veci rozhodol v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ktoré správne na danú vec aplikoval, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil, pričom podľa ods. 2 citovaného ustanovenia poukazuje na správne právne závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil.

33. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p..

34. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).